

**Förteckning över växter och växtdelar som är olämpliga i
livsmedel
(VOLM)**

Senaste uppdatering september 2006.

Förteckning över växter och växtdelar som är olämpliga i livsmedel (VOLM)

Inledning

Växter och växtdelar som tidigare inte använts i livsmedelssammanhang förekommer nu i bland annat hälsopreparat och kosttillskott. Då växter inte sällan innehåller ämnen som är hälsofarliga för människan finns ett behov av att samla information om de växter och växtdelar som inte är lämpliga att använda i livsmedel. Den här förteckningen avser att fylla det behovet.

Förteckningen omfattar växter och växtdelar som av någon anledning är olämpliga att använda i livsmedel. Till livsmedel hänförs, förutom sedvanlig mat, även produkter som benämns hälsokostprodukter, kosttillskott och hälsopreparat. Utanför livsmedelsbegreppet, och således utanför den här förteckningens omfattning, hamnar läkemedel, naturläkemedel och sådana hälsopreparat som är klassade som naturläkemedel eller homeopatiska produkter. Innehåll av vissa av växterna i hälsoprodukter kan leda till att dessa klassificeras som läkemedel.

Till grund för förteckningens innehåll ligger toxikologiska utvärderingar som Livsmedelsverket gjort med anledning av frågor om växter som inkommit till verket. Värderingarna är gjorda med avseende på växternas användning som livsmedel eller livsmedelsingredienser.

Förteckningen är avsedd att användas som ett hjälpmedel för alla aktörer inom livsmedelsområdet. Den underlättar för producenter, importörer och handlare att uppfylla livsmedelslagens krav på livsmedels beskaffenhet, den utgör ett stöd för livsmedelsinspektörer i samband med inspektioner och den hjälper konsumenter att välja säkra produkter.

Förteckningen är inte uttömmande

Läsaren bör observera att det finns växter och växtdelar, som trots att de inte finns med i förteckningen kan vara olämpliga att använda i livsmedel. Livsmedelsverket har ännu inte haft anledning att utvärdera alla i livsmedel förekommande växter. Verket har inte heller utvärderat växter som av tradition eller erfarenhet är kända för sin giftighet eller sina euforiserande eller hallucinogena verkningar och som inte antas förekomma i livsmedel. *Att en växt inte förekommer i förteckningen innebär således inte att växten är ofarlig.* Avsikten är att förteckningen ska kompletteras allteftersom nya värderingar görs.

I förteckningen förekommer ett antal växter som, förutom att de bedöms olämpliga i livsmedel, även är klassade som narkotiska preparat.

Livsmedelsverkets bedömningar

De växter och växtdelar som tagits med i förteckningen har bedömts olämpliga i livsmedel (förteckningen är en s.k. negativlista). Olämpligheten kan ha sin grund i ett antal olika

omständigheter, t.ex. att ett i växten förekommande ämne är hälsofarligt och alltså har en negativ påverkan på kroppen.

Växternas negativa påverkan på kroppen vid förtäring varierar beroende på bland annat mängd och användningssätt. Bedömningen att de är olämpliga i livsmedel behöver inte med nödvändighet innebära att de är akut giftiga, vissa av växterna kan ge skadliga effekter först efter en tids användning. Risker för skada är dock i normalfallet så stora att *livsmedel med sådant innehåll kan antas vara olämpligt att förtära*. Den bedömningen har Livsmedelsverket gjort i samband med de ovan nämnda frågorna. En otjänlighetsbedömning måste dock göras utifrån omständigheterna i varje enskilt fall.

I de fall endast delar av en växt bedöms olämpliga har det angetts i förteckningen.

Hur man läser förteckningen

Förteckningen är uppdelad i 3 kolumner:

Kolumn 1. Växtens namn. Växterna är angivna i bokstavsordning och både det latinska och det svenska namnet finns i förteckningen. Namn inom parentes anger latinska synonymer. Som referens för latinskt artnamn används i första hand Zander, Handwörterbuch der Pflanzennamen, 16:e upplagan och Svensk kulturväxtdatabas (SKUD) en nationell internetdatabas med adress: http://skud.ngb.se/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1. I andra hand används Mabberley, The Plant Book, 2:a upplagan.

Kolumn 2. Svenskt växtnamn och svenska synonymer. Även försäljningsnamn eller utländskt namn (med angivande av land) uppges om det är vedertaget eller om svenskt namn saknas.

Kolumn 3. Anmärkningar och hänvisningar. Anmärkningar och bedömningar anges efter växtens latinska namn. Saknas anmärkning gäller bedömningen hela växten. I förekommande fall anges vilken del av växten som bedömts olämplig i livsmedel. I de fall kolumn 1 innehåller det svenska eller utländska namnet anges hänvisning till växtens latinska namn.

Förteckning över växter och växtdelar som är olämpliga i livsmedel (VOLM)

<i>Kolumn 1</i>	<i>Kolumn 2</i>	<i>Kolumn 3</i>
Växtnamn i bokstavsordning Latinska och svenska namn, [latinska synonymer inom parentes]	Svenskt växtnamn, svenska synonymer Försäljningsnamn. Namn på andra språk om svenskt saknas.	Anmärkningar och hänvisningar Saknas anmärkning gäller bedömningen som olämplig hela växten. Hänvisning görs till växtens latinska namn när kolumn 1 innehåller svenskt namn.
<i>Aconitum</i> arter	Stormhatt arter, stormhatt m fl	
<i>Acorus calamus</i> L.	Kalmus, kalmusrot	
Alruna		Se <i>Mandragora officinarum</i> L.
Amerikansk änglatrumpet		Se <i>Datura</i> arter
<i>Anadenanthera peregrina</i> L	Yopo, Niopo	
[<i>Anemone hepatica</i> L.]	Blåsippa	Se <i>Hepatica nobilis</i> (Schreb.) Garsault
[<i>Anemone pulsatilla</i> L.]	Backsippa	Se <i>Pulsatilla vulgaris</i> Miller
<i>Aristolochia</i> arter	<i>Aristolochia</i> arter, hålröt, pipranka m fl	
<i>Arnica montana</i> L.	Slättegubbe, hästfibbla, arnika	
Arnika		Se <i>Arnica montana</i> L.
<i>Asarum europaeum</i> L.	Hasselört	
<i>Atropa bella-donna</i> L.	Belladonna	
Australian tea tree (engelskt namn)		Se <i>Melaleuca alternifolia</i>
Backsippa		Se <i>Pulsatilla vulgaris</i> Miller
Belladonna		Se <i>Atropa bella-donna</i> L.
Berberis		Se <i>Berberis vulgaris</i> L.
<i>Berberis vulgaris</i> L.	Berberis	Bedömningen avser bark och rot.
Besksöta		Se <i>Solanum dulcamara</i> L
Bittersöta		Se <i>Solanum dulcamara</i> L
Blomman för dagen		Se <i>Ipomoea tricolor</i> Cav.
Blåsippa		Se <i>Hepatica nobilis</i> (Schreb.) Garsault
Bolmört		Se <i>Hyoscyamus niger</i> L.
<i>Bryonia alba</i> L.	Hundrova	Bedömning avser rot och bär.
Burzeldorn (tyskt namn)		Se <i>Tribulus terrestris</i>
[<i>Cambogia gutta</i> L.]	-	Se <i>Garcinia cambogia</i> Desr.
<i>Cannabis sativa</i> L.	Hampa	Bedömningen avser ej frön.
<i>Catha edulis</i> (Vahl)forssk. Ex Endl.	Khat	
<i>Catharantus</i> arter	Cahtarantusarter, Rosensköna m fl	
<i>Chelidonium majus</i> L.	Skelört, stor svalört, revormsgräs	
[<i>Cephaelis ipecacuanha</i> (Brot.) och <i>C. acuminata</i> Karst.]	Ipecacuanha, kräkrot	Se <i>Psychotria ipecacuanha</i> (Brot.) Stokes och <i>P. acuminata</i> Benth.
<i>Chenopodium ambrosioides</i> L var. <i>anthelminticum</i> (L.) A.Gray	Maskmålla	
<i>Chrysanthemum vulgare</i> (L.) Bernh. [<i>Tanacetum vulgare</i> L.]	Renfana	
<i>Citrus aurantium</i> L.	Pomerans	Bedömningen gäller endast extrakt med högt innehåll av synefrin.

Förteckningen är inte uttömmande, att en växt inte förekommer i förteckningen innebär således inte att växten är ofarlig.

Förteckning över växter och växtdelar som är olämpliga i livsmedel (VOLM)

<i>Kolumn 1</i>	<i>Kolumn 2</i>	<i>Kolumn 3</i>
Växtnamn i bokstavsordning Latinska och svenska namn, [latinska synonymer inom parentes]	Svenskt växtnamn, svenska synonymer Försäljningsnamn. Namn på andra språk om svenskt saknas.	Anmärkningar och hänvisningar Saknas anmärkning gäller bedömningen som olämplig hela växten. Hänvisning görs till växtens latinska namn när kolumn 1 innehåller svenskt namn.
Coca		Se <i>Erythroxylum coca</i> Lam. och <i>Erythroxylum novogratense</i> (Morris) Hieron
<i>Colchicum autumnale</i> L.	Tidlösa, nakna jungfrun, hösttidlösa	
[<i>Coleus forskohlii</i> (Willd.) Brig.]	Makandi	Se <i>Plectranthus barbatus</i>
<i>Convallaria majalis</i> L.	Liljekonvalje	
<i>Cynoglossum officinale</i> L.	Hundtunga, munklöss	
<i>Daphne mezereum</i> L.	Tibast, källarhals	
<i>Datura</i> arter, ex.vis <i>Datura stramonium</i> L. <i>D. ferox</i> <i>D. inoxia</i>	<i>Datura</i> arter, ex.vis Spikklubba Änglakornett Amerikansk änglatrumpet	
<i>Digitalis</i> arter	<i>Digitalis</i> arter fingerborgsblomma m fl	
<i>Dryopteris filix-mas</i> (L) Schott	Träjon	
<i>Echinacea angustifolia</i> DC	Rudbeckia, solhatt	Växten förekommer i naturläkemedel som är godkända av Läkemedelsverket
<i>Echinacea purpurea</i> (L.) Moench	Röd rudbeckia, röd solhatt	Växten förekommer i naturläkemedel som är godkända av Läkemedelsverket
Efedra		Se <i>Ephedra</i> arter
<i>Ephedra</i> arter <i>Ephedra sinica</i> m fl	Efedra arter Ma Huang	Efedrin från alla källor är läkemedelsklassat sedan 1 september 2005, det innebär att växter från släktet <i>Ephedra</i> dom innehåller efedrin klassas som läkemedel.
<i>Epimedium sagittatum</i> (Sieb. et Zucc.) Maxim	Horny goat weed (eng.) Yin yang huo (kin.)	
<i>Erythroxylum coca</i> Lam.	Koka, coca	
<i>Erythroxylum novogratense</i> (Morris) Hieron	Koka, coca	
Fingerborgsblomma		Se <i>Digitalis</i> arter
Fotblad		<i>Podophyllum peltatum</i> L. och <i>P. Hexandrum</i> Royle
<i>Garcinia cambogia</i> Desr. [<i>Cambogia gutta</i> L.]	-	
Getrams		Se <i>Polygonatum odoratum</i> (Mill) Druce
<i>Ginkgo biloba</i> L.	-	Växten förekommer i naturläkemedel som är godkända av Läkemedelsverket
Goldenseal		Se <i>Hydrastis canadensis</i> L.
Gubbört		Se <i>Senecio vulgaris</i> L.
Hampa		Se <i>Cannabis sativa</i> L.
Hasselört		Se <i>Asarum europaeum</i> L.

Förteckningen är inte uttömmande, att en växt inte förekommer i förteckningen innebär således inte att växten är ofarlig.

Förteckning över växter och växtdelar som är olämpliga i livsmedel (VOLM)

<i>Kolumn 1</i>	<i>Kolumn 2</i>	<i>Kolumn 3</i>
Växtnamn i bokstavsordning Latinska och svenska namn, [latinska synonymer inom parentes]	Svenskt växtnamn, svenska synonymer Försäljningsnamn. Namn på andra språk om svenskt saknas.	Anmärkningar och hänvisningar Saknas anmärkning gäller bedömningen som olämplig hela växten. Hänvisning görs till växtens latinska namn när kolumn 1 innehåller svenskt namn.
<i>Hepatica nobilis</i> (Schreb.) Garsault [<i>Anemone hepatica</i> L.]	Blåsippa	
Horny goat weed (engelskt namn)		Se <i>Epimedium sagittatum</i>
Huanglian (kinesiskt namn)		Se <i>Hydrastis canadensis</i> L.
Hundrova		Se <i>Bryonia alba</i> L.
Hundtunga		Se <i>Cynoglossum officinale</i> L.
<i>Hydrastis canadensis</i> L.	Goldenseal (engelskt namn), Huanglian (kinesiskt namn)	
<i>Hyoscyamus niger</i> L.	Bolmört	
Hålrot		Se <i>Aristolochia</i> arter
Hästfibbla		Se <i>Arnica montana</i> L.
Hästhov		Se <i>Tussilago farfara</i> L.
Hösttidlösa		Se <i>Colchicum autumnale</i> L.
Idegran		Se <i>Taxus baccata</i> L.
<i>Illicium anisatum</i> L. [<i>I. lanceolatum</i> LC Smith, <i>I. religiosum</i> Siebold et Zuch.]	Japansk stjärnanis (1) (Bör ej förväxlas med kinesisk stjärnanis, <i>Illicium verum</i> Hook., som är en annan art med användning som krydda.)	
Ipecacuanha		Se <i>Psychotria ipecacuanha</i> (Brot.) Stokes och <i>P. acuminata</i> Benth.
<i>Ipomoea tricolor</i> Cav. [<i>I. violoaceae</i> aukt non (L.), <i>I. rubrocaerulea</i> Hook.]	Blomman för dagen	
Japansk stjärnanis		Se <i>Illicium anisatum</i> L.
Johimbe		Se <i>Pausinystalia johimbe</i> (K.Schum.) Pierre ex Beille
<i>Juniperus sabina</i> L.	Sävenbom	
Kalmus, kalmusrot		Se <i>Acorum calamus</i> L.
Kava kava		Se <i>Piper methysticum</i> Forster
Khat		Se <i>Catha edulis</i> (Vahl)forssk. Ex Endl.
Koka		Se <i>Erythroxylum coca</i> Lam. och <i>Erythroxylum novogratense</i> (Morris) Hieron
Korsört		Se <i>Senecio vulgaris</i> L.
Krapp		Se <i>Rubia tinctorum</i> L.
Kräkrot		Se <i>Psychotria ipecacuanha</i> (Brot.) Stokes och <i>P. acuminata</i> Benth.
Kvesved		Se <i>Solanum dulcamara</i> L.
Källarhals		Se <i>Daphne mezereum</i> L.
Liljekonvalj		Se <i>Convallaria majalis</i> L.
Ma Huang		Se <i>Ephedra</i> arter
Makandi		Se <i>Plectranthus barbatus</i>
Mandragora		Se <i>Mandragora officinarum</i> L.

Förteckningen är inte uttömmande, att en växt inte förekommer i förteckningen innebär således inte att växten är ofarlig.

Förteckning över växter och växtdelar som är olämpliga i livsmedel (VOLM)

<i>Kolumn 1</i>	<i>Kolumn 2</i>	<i>Kolumn 3</i>
Växtnamn i bokstavsordning Latinska och svenska namn, [latinska synonymer inom parentes]	Svenskt växtnamn, svenska synonymer Försäljningsnamn. Namn på andra språk om svenskt saknas.	Anmärkningar och hänvisningar Saknas anmärkning gäller bedömningen som olämplig hela växten. Hänvisning görs till växtens latinska namn när kolumn 1 innehåller svenskt namn.
<i>Mandragora officinarum</i> L. [<i>M. acaulis</i> Gertn., <i>M. vernalis</i> Bertol.]	Alruna, mandragora	
Maskmålla		Se <i>Chenopodium ambrosioides</i> L var. <i>anthelminticum</i> (L.) A.Gray
<i>Melaleuca alternifolia</i> (Maiden& Beche) Scheel	Australian tea tree (eng.)	Bedömningen gäller olja från blad. Oljan finns som godkänt naturläkemedel för utvärtes bruk.
Mistel		Se <i>Viscum album</i> L.
Muirea puama		Se <i>Ptychopetalum olacoides</i> Benth.
Munklöss		Se <i>Cynoglossum officinale</i> L.
Nakna jungfrun		Se <i>Colchicum autumnale</i> L.
Nattskatta		Se <i>Solanum nigrum</i> L.
<i>Nicotiana</i> L.	Tobaks släktet	
Niopo		Se <i>Anadenanthera peregrina</i> L.
Ormbär		Se <i>Paris quadrifolia</i> L.
<i>Paris quadrifolia</i> L.	Ormbär	
<i>Pausinystalia johimbe</i> (K.Schum.) Pierre ex Beille	Johimbe, yohimbe	
<i>Peganum harmala</i> L.	Syrian rue (engelskt namn)	
Pestilensrot		Se <i>Petasites hybridus</i> (L) Gaertn.
Pestilleört		Se <i>Petasites hybridus</i> (L) Gaertn.
Pestskräp		Se <i>Petasites hybridus</i> (L) Gaertn.
<i>Petasites hybridus</i> (L) Gaertn.	Pestskräp, pestilensrot, pestilleört	
<i>Phytolacca americana</i> L.	Pokeweed (eng.)	
<i>Piper methysticum</i> Forster	Kava kava	
Pipranka		Se <i>Aristolochia</i> arter
<i>Plectranthus barbatus</i> var. <i>Grandis</i> (L.H.Cramer) Lukhoba & A.J.Paton [<i>Coleus forskohlii</i> (Willd.) Brig.]	Makandi	
<i>Podophyllum peltatum</i> L. och <i>P. Hexandrum</i> Royle	Fotblad	
Pokeweed (engelskt namn)		Se <i>Phytolacca americana</i>
<i>Polygonatum odoratum</i> (Mill) Druce	Getrams	
Pomerans		Se <i>Citrus aurantium</i> L.
<i>Psychotria ipecacuanha</i> (Brot.) Stokes och <i>P. acuminata</i> Benth. [<i>Cephaëlis ipecacuanha</i> (Brot.) och <i>C. acuminata</i> Karst.]	Ipecacuanha, kräkrot	
<i>Ptychopetalum olacoides</i> Benth.	Muirea puama	
<i>Pulsatilla vulgaris</i> Miller [<i>Anemone pulsatilla</i> L.]	Backsippa	
Puncturevine (engelskt namn)		Se <i>Tribulus terrestris</i>

Förteckningen är inte uttömmande, att en växt inte förekommer i förteckningen innebär således inte att växten är ofarlig.

Förteckning över växter och växtdelar som är olämpliga i livsmedel (VOLM)

<i>Kolumn 1</i>	<i>Kolumn 2</i>	<i>Kolumn 3</i>
Växtnamn i bokstavsordning Latinska och svenska namn, [latinska synonymer inom parentes]	Svenskt växtnamn, svenska synonymer Försäljningsnamn. Namn på andra språk om svenskt saknas.	Anmärkningar och hänvisningar Saknas anmärkning gäller bedömningen som olämplig hela växten. Hänvisning görs till växtens latinska namn när kolumn 1 innehåller svenskt namn.
Renfana		Se <i>Chrysanthemum vulgare</i> (L.) Bernh.
Revormsgräs		Se <i>Chelidonium majus</i> L.
Rosensköna		Se <i>Catharantus</i> arter
<i>Rubia tinctorum</i> L.	Krapp	Bedömningen avser rot.
Rudbeckia		Se <i>Echinacea angustifolia</i> DC
<i>Ruta graveolens</i> L.	Vinruta	
Rävkaka		Se <i>Strychnos vux-vomica</i> L.
Rävkaketräd		Se <i>Strychnos vux-vomica</i> L.
Röd rudbeckia		Se <i>Echinacea purpurea</i> (L.) Moench
Röd solhatt		Se <i>Echinacea purpurea</i> (L.) Moench
<i>Salvia divinorum</i> Epl.&Jätiva	-	
Sassafras		Se <i>Sassafras albidum</i> (Nutt) Nees
<i>Sassafras albidum</i> (Nutt) Nees	sassafras	
<i>Senecio</i> arter, <i>Senecio vulgaris</i> L. m.fl.	Korsört, gubbört	
Singröna		Se <i>Vinca minor</i> L.
Sjölök		Se <i>Urginea maritima</i> (L.) Bak.
Skelört		Se <i>Chelidonium majus</i> L.
Slättergubbe		Se <i>Arnica montana</i> L.
<i>Solanum dulcamara</i> L.	Besksöta, kvesved, bittersöta	
<i>Solanum nigrum</i> L.	Nattskatta	
Solhatt		Se <i>Echinacea angustifolia</i> DC
Spikklubba		Se <i>Datura</i> arter
Stor svalört		Se <i>Chelidonium majus</i> L.
Stormhattarter, stormhatt m. fl.		Se <i>Aconitum</i> arter
<i>Strychnos vux-vomica</i> L.	Rävkaketräd, rävkaka	
<i>Symphytum</i> arter, <i>Symphytum officinale</i> L. m.fl.	Vallört, äkta vallört	
Syrian rue (engelskt namn)		Se <i>Peganum harmala</i> L.
Sävenbom		Se <i>Juniperus sabina</i> L.
[<i>Tanacetum vulgare</i> L.]	Renfana	Se <i>Chrysanthemum vulgare</i> (L.) Bernh.
<i>Taxus baccata</i> L.	Idegran	
<i>Teucrium chamaedris</i> L.	Ädelgamander, wall germander (engelskt namn)	
Tibast		Se <i>Daphne mezereum</i> L.
Tidlösa		Se <i>Colchicum autumnale</i> L.
Träjon		Se <i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schott
Tobaks släktet		Se <i>Nicotiana</i> L.
<i>Tribulus terrestris</i> L.	Puncturevine (eng.) Burzeldorn (tyska)	
Trädgårdsvintergröna		Se <i>Vinca minor</i> L.

Förteckningen är inte uttömmande, att en växt inte förekommer i förteckningen innebär således inte att växten är ofarlig.

Förteckning över växter och växtdelar som är olämpliga i livsmedel (VOLM)

<i>Kolumn 1</i>	<i>Kolumn 2</i>	<i>Kolumn 3</i>
Växtnamn i bokstavsordning Latinska och svenska namn, [latinska synonymer inom parentes]	Svenskt växtnamn, svenska synonymer Försäljningsnamn. Namn på andra språk om svenskt saknas.	Anmärkningar och hänvisningar Saknas anmärkning gäller bedömningen som olämplig hela växten. Hänvisning görs till växtens latinska namn när kolumn 1 innehåller svenskt namn.
Tussilago		Se <i>Tussilago farfara</i> L.
<i>Tussilago farfara</i> L.	Tussilago, hästhov	
<i>Urginea maritima</i> (L.) Bak.	Sjölök	
Vallört		Se <i>Symphytum officinale</i> L.
<i>Veratrum album</i> L.	Vit prustrot, vit nysrot	
<i>Vinca minor</i> L.	Vintergröna, singlaröna, trädgårdsvintergröna	
Vinruta		Se <i>Ruta graveolens</i> L.
Vintergröna		Se <i>Vinca minor</i> L.
<i>Viscum album</i> L.	Mistel	
Vit nysrot		Se <i>Veratrum album</i> L.
Vit prutsrot		Se <i>Veratrum album</i> L.
Wall germander (engelskt namn)		Se <i>Teucrium chamaedris</i> L.
Yin yang huo (kinesiskt namn)		Se <i>Epimedium sagittatum</i>
Yohimbe		Se <i>Pausinystalia johimbe</i> (K.Schum.) Pierre ex Beille
Yopo		Se <i>Anadenanthera peregrina</i> L.
Ädelgamander		Se <i>Teucrium chamaedris</i> L.
Änglakornett		Se <i>Datura artem</i>
Äkta vallört		Se <i>Symphytum officinale</i> L.

Förteckningen är inte uttömmande, att en växt inte förekommer i förteckningen innebär således inte att växten är ofarlig.